

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виставкою 7 доларів, або 12
рублів; з виставкою двічі
в тижні 5 1/2 доларя, або 10
рублів; з виставкою що субо-
ти 4 1/2 доларя, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановкх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділі руских свят
о 5^{1/2} год. по полудни.

Редакция, адміністрация
експедиция «Руслана» при
ул. Осолінських ч. 11. партер
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диция місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—

Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по шні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надславім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Новий наїзд на Русинів в Австрії.

(X) Московські об'єдинителі уміли все дуже зручно „братів-Славян“ приманювати до себе і осліплювати блеском величчя і могутности російського царства і тим способом, помагаючи ще бумажками розповсюджували об'єдинительну ідею, щоби всі славянські ріки зіллялись в російській морі. Досить нагадати „славянську виставку“ в Москві в 1867. р. на котру між іншими їздили Палайський і Рігер а також Яків Головацький. З другого боку знов московські професори і інші апостоли їздили на досліди в славянські землі, як свого часу Погодін, Ламанський і т. п. і тим способом скріпляли об'єдинительну ідею і віру в могутність Росії та надію на поміч великої славянської держави, котра мала принести визволенє славянським племенам по інших монархіях, хоч в Європі нераз уже й тоді говорено про „великана на глиняних ногах“. Однак аж російсько-япанська війна розвіяла сю мрію про величчя і могутність російського царства і ствердила наведену тут поговорку про великана на глиняних ногах. Після страшного погрому на далекім Сході бажала Росія піддержати свій вплив в Європі тим способом, що звернула знов більшу бачність на західних і південних Славян, а особливо також на Русинів і Поляків.

Замість зужитого і заржавілого вже та перестарілого оружя, панславізму (а в

дійности панрусизму), з підмогою котрого російські об'єдинителі намагали ся заволодіти славянськими племенами, видобуто на перший погляд нове оружє т. зв. новославізм, однак в дійности було се те саме давнє панславянське, лише троха обновлене оружє. Гр. Бобрінський і генерал Владиміров, всепсьяк Дмовський, др. Крамарж, Глебовіцький, Марков, Дудикевич, отсе ті головні апостоли новославізму. Їх наради, їх поїздки і бенкети новославіські в 1908. р. в Петербурзі, Варшаві, в Празі, в Кракові і у Львові стоять ще всім нам у живій тямці. В Празі і в Петербурзі уложено сі pacta conventa між Москалями (зглядно галицькими москвичами) а Поляками і Чехами коштом українсько-руського народу, обіцяно уступки Полякам в королівстві, а тим виднано надію на союз польського кола з Славянською Єднотою для Чехів, пособлюване змаганням галицьких москвичів (між іншими також зобовязали ся Поляки надавати презенти на парафії лише starorusinom), а крім того для скріплення об'єдинительської ідеї в Галичині і Буковині мали поллисти з Росії щедрі „пособія“. Сі pacta conventa відбили ся наглядно в Галичині і Буковині, де почала оперувати ціла затєта російських прагнунів з підмогою домородних галицьких і буковинських, де позасновувано бурси й пансиони для хлопців і „девушек“ під доглядом спроваджених з Росії учительок, де введено „Рускій Торговий Домъ“ і задаткові банки, щоби і широкі народні верстви втягнути в сіти об'єдинительної ідеї.

Поїздка гр. Бобрінського, генерала Владимірова, камергера Гжицького і ин. по Галичині, бенкети виправлювані для них Поляками і Москвичами у Львові, Кракові і Варшаві видали такі плоди, що навіть деякі аранжери і дневникарі з польської сторони, прочумавшись з бенкетового похмілья, злякали ся своєї роботи і почали помалу остигати з новославіяньского одушевлення, а становище гр. Бобрінського в російській думі супроти польского питання отверезило значно польских новославістів.

Дали ся відчуті сі новославіяньські pacta conventa також австрійському правительству, бо гр. Бобрінський ревно почав опікувати ся будучою „галицькою губернією“ і оно почало також пильно приглядати ся роботі галицьких і буковинських москвичів, так що в заснованих і пособлюваних ним часописах об'єдинительних почали ся плачі і жалі на „гоненія“ за „ісповіданє національно-культурного єдинства“. Відбили ся впливи „русскихъ гостей“ (гр. Бобрінського, ген. Владимірова et cons.) також на нашім церковнім полі, почала ся з об'єдинительною також і православна пропаганда, а ті ще бенкетували в Славропії з православними гостями, для затєти і змилення сліду звертають ся з „пропам'ятним письмом“ до митрополита і просять о оборону проти заповідної їм „о б и д и“ і звязують відтак „Общество Златоустого“ для „соединенія церквей“ (очивидно таке присоєдиненіє, як було переведене в Холмщині а тепер переводить ся „русско-народ-

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудиик.

Оповіданє із записок ірландського пароха.

Переклав Володимир Держирижа.

(Дальше).

— О. Летбі сидить в сповідальниці, а до того — тут дїтвора засьміяла ся — волимо сповідати ся у о. пароха.

— А не жаль вам витягати з хати такого старця, як я, на таку непогоду і держати його в студений церкві до пізної ночі?

— Не будемо довго задержувати. Минулого тижня ми сповідали ся.

— Добре. Йдїть до церкви, я приїду небагом. Приготуйте ся тимчасом.

— Добре, отче добродію!

— Хиба отець парох вже дитиніють, — сказала Ганна, коли за дїтьми замкнули ся двері, — щоби виходити на таку слоту з хати. О, колиб я була знала, чого прийшли ті дїтиска, була би я їх не пустила й через поріг. Захотїло ся їм що тижня сповідати ся, тож раз на місяць певно вистане! Ні, справді мала дитина більше дбає про своє здоровлє, чим о. парох. Гаразд, нехай так буде, а опісля перестудженє і катар цілісїньку зиму.

Щось ще там мимрила, принесла мені чоботи, плащ, шалик і парасолу, а коли я потонув в вічній темряві, то ще чув за собою наріканя по причині „тих нових фантазій“.

Здавало ся мені, що не достеріг мене віхто, коли я входив до церкви і ледво однак сїв я на

своїм місци, дверцята сповідальниці отворили ся, скорим кроком, вимахуючи червоним епитрахалем, підійшов до мене о. Летбі і почав мені робити докори:

— Се прямо скрайна нерозвага, отче парох, виходити серед такої ночі з теплої хати! Коли я просив о. пароха о дозвіл відправляти се дев'ять-тижневе богослуженє, то мені на гадку не приходило жадати чогось такого!

— Нічого не шкодить, — одвітив я. — Чиж гадаєте, отченьку, що я позволю вам без мене скочити до неба? Впрочім: ся дїтвора не багато забере мені часу.

Дїтвора гляділа з переляком на гнівливу твар о. сотрудиика.

— В такім случаю — закликав — попрошу о. пароха о дозвіл перервати се богослуженє.

— Ідїть, отче, до своєї сповідальниці. Буде ще час поговорити про се.

Бачив я, що він дуже розгніваний, повернув прецінь до свого занятя. Я своє занятє скінчив дуже скоро. Підходячи до дверей кинув я оком на церков. Перед великим престолом блєстїла, мов зірка, червона лампа, а трохи далі палили ся дві воскові свїчки, що кидали блїде свїтло на мальовані філяри і на темні зариси людей, що сидїли в рівних рядах по боках сповідальниці о. сотрудиика. Від часу до часу підводив ся покутник і, закриваючи собою свїтло свїчок, підходив до сходків перед престолом, щоби відмовити молитву. Часом мигнула мала статя дитини і зникла в темряві. Глибоку тишину переривало тільки голоснійше слово молитви, або зітханє. Великанська праця сповняла ся серед сеї тиші; здавало ся, що безконечна жертва із вершка Кальварії приносить ся тут,

між нами, що сей молодий св'ященик в сповідальниці збирає Христову Кров з мурави, каміня, дерева і цвяхів острих, з копія і волося заплаканої Марії Магдалини і скропляє Нею лагідно серця тих молодих селян. Гадаю: як великим божевїлем є не знати, що се прийняте на себе найбільшого привїлею Бога — привїлею ласки, є само в собі найбільшим догматичним доказом божеського походженя Церкви; бо чи посьміла би узурпувати собі яка будь інституція людська так високу гідність і присвоювати собі право так великанської власті?

Я приклякнув і відвернув ся, щоби вийти з церкви, коли нараз почув я, що хтось легенько потягнув мене за однє. Глядучи в долину, бачу темну статю, скулену біля моїх ніг. Гадав я в першій хвили, що се котре з дїтей довго чекало на привїлей взяти свого пароха за руку і попровадити його домів серед темряви. Не була се однак дитина, а хтось дорослий, як пізнав я з зарисів одня. Жду, а статя не промовила ні словечка, щось тільки, неначе зойк, долетїв до моїх ушей.

— Хто се і чого бажавш? — питаю вкінці.

— Отче, отче, змилосердїть ся наді мною.

— Не знаю, хто се! — одвічаю. — Чогож ти хочеш? Підведи ся, нехай знаю, з ким говорю.

— Знаєте мене, отче, дуже добре! Чи я на все маю бути пропаща?

(Дальше буде).

ними священниками" в Америці, так що й наші Владика були приневолені виступити з острогою.

Новославянські змагання д-ра Крамаржа і г-р. Бобрінського мали завершити ся славянським конгресом в Софії, що мав підготувати „всеславянський конгрес" в Москві, однак заходи д-ра Крамаржа і г-р. Бобрінського розбивають ся на нічім, бо не тільки Українців там не буде, котрими торгували др. Крамарж і г-р. Бобрінський та продавали їх в їх неприсутности, але й Поляки не прийдуть до Софії, а як тепер звичають, також Серби не возьмуть участі в конгресі.

Але г-р. Бобрінський, котрий виступив також з „польско-російської комісії" (що тепер також розв'язала ся наслідком повного банкруства новославизму), не тратить фантазії і придумує новий наїзд на Галицьку і Буковинську Русь, як звичає Deutsch Nationale Correspondenz, вибирає ся окола тисяч московських студентів з Росії під проводом професорів в лицю с. р. в подорож по славянських землях „на студії". Можна собі уявити, яка то ціль сеї подорожі, бо бачимо наглядні плоди новославянської подорожі г-р. Бобрінського і генерела Владімірова по Галичині і Буковині. Отже тепер треба нам мати ся добре на бачности, щоби сеї новий наїзд не наніс нам ще гіршої і грізнійшої пошести і так уже зараженої москвофільською і православною пропагандою Галицької і Буковинської Русі.

Ціла правда про радикалів.

Свящц. Ю. Дзерович.

(Дальше).

А ось і друга подія, виписана таки з радикальної „Зорі" ч. 5. з року 1905. Там на ст. 10. читаємо: „Дня 17, мая арештував судія слідчий в Устєрїках о. Івана Попеля з Довгополя, котрий не мало помагав Гуцулам в борбі о Січи. Єго повезено в окруженю 6. жандармів з остро набитими гвєрами до Кут а звідси до Коломиї. Люди, особливо в Кутах збирали ся товпами і дивили ся на таку парадю. О. Попель кричав до них: „Люди! Не дивуйте ся! я нікого не обікрав! Се за Січи — люди! се за Січи!" Тільки пише „Зоря", орган Трильовського, а з того бачимо, що наш священник за наїзд, єго права, єго добро, віддасть своє житє. А чиж се одинока подія? А малож то штурханців, насмішок, опльованя витерпіли наші священники підчас всяких виборів? А малож то висиділись они по арештах, витерпіли ріжних шикан від політичних властей за своєю любовю до народа? Ей коби то лише у нашого духовенства було більше самохвальби, більше хваліменотства, більше реклями, як се уміють себе захвалити за леда внесене дурної інтерпеляції або підписане чужого внеску деякі послы, то мабуть треба би окрему часопись заложити для записуваня доказів праці над народом.

Годї однак деяких подій не навести.

Коли глянем в далеку минувшину, ще в коліску нашого народа, то бачимо, що головними тружениками на полі тодішньої просвіти були монастирі і духовенство. Головним огнищем був киево-печерський монастир, з котрого вийшли перші рускі письменники. Епископи і священники основували при церквах і монастирах школи, списували книги і многі з них лишили по собі цінні наукові твори, як митрополит Іларіон, преп. Нестор Данило ігумен, Епископ Кирило Турівський і другі. А ваші національні відродини в Галичині — сеж велике діло священника Маркіяна Шашкевича і єго „Русалки Дністрової".

Наші національно-політичні змагання записують на картах своїх золотими буквами імена епископів Свїгурського і Яхимовича, священників патріотів: Степана Качали, Льва Трещаківського, Якова Гудика, Осипа Заячківського, Данила Тянчакевича, Сильвестра Лепкого (Марка Мурави) Венедикта Ружицкого, Василя Ільницького, Омеляна Огоновського і многих інших. Наша моло-

діж має в священниках: кардиналі Сембратовичу, Івані Залудцкім, Станіславі Новосаді щедрих опікунів меценатів. А кілько молодежи сільської пішло до шкіл лише завдяки стараням і заходам сільського духовенства і нині займають видні становища в суспільности, нагадуємо тут хоч би проф. унів. Михайла Зобкова, який свого часу помістив в „Ділі" теплий спомин пок. Іполітови Дзеровичеви, парохови Рогатина за єго стараня для сільської молодежи. А всі наші бурси по містах? Чіїми заходами, чіїми грішми і трудом збудовані, як не нашого духовенства. Чії портрети висять прим. в стрийській бурсі, яко членів основників і добродіїв бурси, як не священників: Венедикта Ружицкого зі Стрия, Александра Родакевича з Добрян і Юліяна Федусевича зі Стрия? А гарний будинок української бурси в Бродах чие се діло як не священника о. катехита Глібовицкого?

Або возьмім тепер найновіше наше патріотичне змаганє: закладанє приватних гімназій, якє так горячо поручив радикал професор Михайло Грушівський. Чия се ідея як не священника Омеляна Ваня, який у себе на селі в Заланові заложив і своїм коштом утримував першу приватну гімназію. Чіїми фондами? чіїм старанєм стоїть в Рогатині гімназія, як не старанєм виключно священників Ваня, Городецкого і Яворського?*) Чиж не доволі прикладів, чиж не доволі ясных доказів на се, що наше духовенство переняте патріотичним духом і що оно сповнює як слід свою патріотично-народню роботу і то не лише одним словом, але і ділом.

Але „Гром. Голос" аби не знаю про які заслуги духовенства, то буде мовчати мов води в рот набрав — за те про Трильовського, коли навіть на кого подивить ся, то зараз є радість в цілім таборі і причина до статі. Прим: ось таке читаємо в „Зорі" ч. 1. з лютого 1910 ст. 13. „Феррер поїхав до Праги (у вересни 1907 р.) тут бачив і чув єго Др. Трильовський..."

Прочитайте — прошу — спис жертв на наші патріотичні цілі, а бачимо майже перед кождим другим іменем „о" в значіно „отець", підчас колі „о" в значіно „нуль" можнаб віднести до сум пожертвованих навіть богатыми — радикалами.

Тут наведу один об'єктивний погляд на наше духовенство поміщений з нагоди стрийської вистави звісним польським дневникарем Фр. Яворським в „Kurjer-i lwowski" з 24 вересня 1909. „Co za wspaniałe jedyne w swoim rodzaju typu parochów z zapadnych dziur galicyjskich powyższyły na dzienne światło. Pomarszczone, troską zorane twarze, niektóre znów pełne: kwitnące. Ani w nich śladu tego religijnego mistycyzmu czy fanatyzmu, który drga zawsze w kątkach ust łacińskiego księdza. Sami synowie ziemi i jej oracze dzielący trud żywota i sprawu najbliższego swego sąsiada chłopca, jego pasterze, ale również i dawniej bracia, czasem chciwie „deryszkiry" ale z wykle światłodawcy i budziciela ducha. Od ich rewerendy i spalonej słońcem twarzy, jakby zapach ziemi szedł pomieszany z wonią kadzidla — jakby wieś galicyjska przez ich usta opowiadała wspomnienia zielonych traw ostów i żyta i cerkiewki drzewianej i zmartwych postaci świętych z ikonostasu. Koło każdego księdza gromadka chłopów z torbami przewieszonymi przez plecy, czasem bab tradycjonalnie obwiązanych tobołkami, Ksiądz poucza ich o dziwach gospodarstwa i wystawy, a chłopci słuchają, kiwając głowami". А треба додати, що „Kurjer lwowski" се орган польских людовців, якого між надто великих прихильників духовенства порухувати не можна.

5 Оправданий був би радикалізм, колиб справді наше духовенство відгривало важню ролу в політиці, наколиб на 27 послів ради державної, а 11 послів соймових бодай половина були священниками. А тимчасом фактом є, що у Відні є лише послы Онішкевич, Войнарський і Фоліс священниками, а у Львові в соїмі ні одного посла, народовця, священника нема! У нас і спомину о основуваню якоїсь клерикальної кастової партії нема! у нас на сором сказати навіть чисто станове товариство, сьв. Ап. Павла, яке з політикою не має нічого спільного, ледво животіє а не то якесь клерикально-політичне товариство. Коли ту і там священникам вже

до живого допече, доскулить радикальна агітація і ту і там явить ся протест в якій ухвалі, якій брошурі, якій заяві, то і тільки всього нашого клерикалізму. Навіть коли духовенство виступає против радикалів, то хіба визване до сего вже крайною нетактовностию, то се лише самооборона, а не накидуване своєї верховної клерикальної управи. Взагалі у нас чуєш на кождім кроці: „клерикал" — „клерикалізм", сї слова повтаряє і свіжоупечений академик і трохи на радикальних брошурах очитаний мужик, але спитай єго: що ся фраза значить, так він буде говорив ріжні вісенітніці о панованю „попів", о „поневолюваню вільної думки", щось о „богословію на університеті" і т. д.

А спитай єго, де то панує духовенства, коли їх так зогиджує ся „Громадскім Голосі" „Землі і Волі"?

(Дальше буде).

*) Але вже були поклики в „Гром. Голосі" і „Землі і Волі", щоби академики викурили звідтам тих противників поступу!! — Ред.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

З мійської куриї має бути вибраних в Босні 20 послів, з чого на католиків припадає 5 мандатів, на Сербів 5, на музулманів 9, а на жидів 1 мандат. Боротьба буде завзятою особливо о 5 хорватских мандатів, позаяк суверенитет між двома сторонництвими по містах, між „Католицкою унією" і „Заєдніцою" є не менше, як в сільській куриї. Оба поборюючи себе сторонництва мають в мійській куриї майже рівне число прихильників. Сербські кандидати належать зарізно, як і в сільській куриї, всі до „народної організації" і не мають нігде контркандидатів. Що до музулманів, то серед них мають більше виглядів в мійській куриї кандидати „самостійного сторонництва", до якого належить мійська інтелігенція, чим кандидати „народної організації", які зате в сільській куриї були сильніші 20 разів.

Завзята боротьба відбула ся о один жидівський мандат. Жиди в Босні і Герцоговині ділять ся на два віроіповідні сторонництва: правовірних іспанів і австро-угорских Жидівзайдів. Кандидат першого сторонництва Сальом побідив кандидата другого сторонництва, д-ра Роткопфа.

В своїм виборчім окрузі Надь-Мігалі промовляв г-р. Андраші. Він заявив, що повинна вернути в Угорщині політика 67-го року, позаяк політика 48-го року є для краю шкідливою. Обговорюючи війскову справу підніс він, що сильне військо є конечно лише з огляду на дванастичні амбіції, як се показало ся в часі останнього переселеня в полуднево-славянським питаню. Власний інтерес краю вимагає готового до бою війська. Війско повинно бути спільне в обох частях держави попри гонведів, але і у спільнім війську повинен виступати на перший плян народний угорський характер, бодай серед офіцерів. Зате яzikове питанє повинно уступити в війську на дальший плян, бо заведене угорского язика булоб нарушенем status quo і натрафілоб на опір зі сторони короля, який в інтересі самої угорської народности старав ся охоронити військо перед язиковими замішанями. Вкінці заявив ся г-р. Андраші за удержанем спільного банку і підніс, що він все був за згодою народу з королем. Бувший міністер внутрішних справ Крістофі підніс в своїй програмовій бесіді, що загалне, рівне і тайне виборче право є одинаково здібне усунути правно-державну боротьбу та обструкцію, а привернути згоду між королем і народом.

Заграниця.

Француский епископ в Шартр утворив в своїй дивезії спільно зі своїм духовенством нову інституцію, яка мабуть буде заведена небавом в інших областях Франції. Він завів іменно католицкі кантонові конгреси. Перший конгрес відбув ся під проводом самого епископа в Вов при участі всего духовенства і 500

світських людей, мужчин і жінок. Святики мали реферати про положення сільських післанців, та про поміч, яку належало б їм нести під суспільним, моральним і релігійним зглядом. Взагалі порушувалося широко-суспільні питання. Єпископ заповів заснувати бюро посередництва праці для сільського господарства і сільсько-господарських шкіл для селянських синів. Позаяк радикальне правительтво не багато зробило для селян, проте оставалося широке поле для католицької суспільної політики.

Данія все ще таки не дістала ся в руки соціальних демократів. Зєдинені соціалісти і радикали не поступили ні о крок, а хоч число їх голосів зросло о 6.000, то консервативні сторони мають о 20.000 голосів більше. Радикали мають знов своїх 20, а соціалісти 24 мандати. Зате число мандатів правіці зменшило ся з 21 на 13. Найбільше зискали умірковані сторони лівіці, бо замість 49 здобули 57 мандатів, причім дістало ся їм багато голосів правіці. Радикальне правительтво мусить уступити місце правительству з посеред лівіці. На раді міністрів порішено вже просити короля о відпустку. Хоч столиця є цілком в руках соціалістів, то однак край заявив ся рішучо проти радикального правительтва. Правіці втратила в столиці половину мандатів, а задержала лише 4, радикали здобули 2, а соціалісти 9 мандатів, причім правіці дістало ся 24665 голосів, радикалам всего 6.842, а соціалістам 32.528 голосів.

Опикунчі держави все ще не є певні, чи кретійське питання не доведе до яких поважних комплікацій. Однак можна сподівати ся, що справа буде розв'язана спокійно тому, що Туреччина не може розпочати нічого на власну руку без опикунчих держав, а ті не допустять до порушення суверенних прав Туреччини. Між кабінетами опикунчих держав прийшло в останніх днях до порозуміння що до спільного діляння в кретійській справі. Колиб Кретійці не услухали візваня опикунчих держав, тоді вони вишлють безпробовно на Крету воєнні кораблі з військом.

Просимо відхобити перегляду.

НОВИНИ

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Ізидора м.; римо-кат.: Гликерія. — В суботу: руско-кат.: Пахомія великого; римо-кат.: Марія Магдаліни.

— Похорони Бориса Грінченка в Києві. В неділю українське громадянство похоронило Бориса Грінченка. Щоб віддати останню пошану великому діячеві України, до Володимирського собору зійшло ся стільки народу, що наповнив не тільки собор, але всю площу перед собором і частину бульвару. Багато прочан зійшло ся, щоб побачити сумну процесію. Они з зацікавленем розпитували про небіжчика і довідавшись про его заслуги перед рідним краєм побожно хрестили ся і з силою протискувались в собор, щоб помолити ся і віддати ему й свою пошану. Після заупокійної літургії домовину з тілом небіжчика в собору понесли на руках представники українського громадянства і люди, близькі небіжчикова, а потім несли студенти аж до Байкового кладовища. Попереду йшла колісниця з вінками, а за нею курситки несли віко з домовини. Навкруги процесія шла така сила народу що для порядку студентам та робітникам довело ся, побравшись за руки, оточити тіло небіжчика і пропускати до него тільки родичів та приятелів небіжчика. Процесія зупинялась для відрави литі перед університетом і перед Троїцьким народним домом, де міститься «Просвіта». Аж до самого кладовища йшло за домовиною кілька тисяч людей. Багато людей прийшло з квітками в руках, а на колісниці, де були вінки, стояло ще кілька кошків квіток.

Тихо посувала ся процесія, сумно ніс ся похоронний сів, жалібно дзвонили дзвони, сповіщаючи всіх, що не стало в Україні найкрасшого сина. Чули люди ті дзвони, бігли з усюди, тисли ся на бальконах. — Хто він? Кого з таким сумом і так урочисто ховають? — питали ся з усіх боків. І тільки тепер довідались они про того, хто жив серед них і невисипує працював на користь темного убого українського народу. Після третьої години похоронна процесія надійшла до кладовища, де біля свіжої могили зібрали ся багато людей з квітками в руках. Ко-

ли привнесли тіло до могили, то її з усіх боків так обступили, що не можна було протиснутися навіть тим, що несли вінки зняти з колісниці. Після похоронної відрави почали ся промови. Перша говорила Л. Яновська, голова київської «Просвіти». Далі говорив М. Лисенко іменем київського українського клубу. Є. Лукасевич промовляв замість делегата Костя Паньківського від всіх українських інституцій в Галичині. По польськи сказав промову представник закритого польського тов-а «Освєта» Є. Вольський. Ф. Матушевський сказав промову іменем редакції «Ради». Після него промовляв М. Левицький від елісаветградських Українців, а потім говорив по білоруски іменем Білорусів д. Бульба. Потім промовляв ще М. Вороний від чернігівських Українців, О. Степаненко від харківського громадянства. П. Богацький від редакції «Українська Хата». д. Коваль від студентів київ. політ. інститута і М. Стасюк від петербурского студентства.

Домовину замурували і засипали землею. Свіжою могилу вкрили квітками та вінками. Вінків було 43. На фонд ім. Бориса Грінченка зложено доси поперх 1.000 карбованців.

— Загальні збори Тов-а «Дністер» відбувають ся нині в салі, де міститься «Сокол». Рано від 8 год. в Успенській церкві відправив о. крилош. Чапельський з оо. Красіпким і Гургулою яко діаконами, службу Богу на інтенцію товариства, а потім папахиду за упокій душі бл. п. директора Ярослава Кулачовського. На богослуженю співав гарно хор «Бандуриста». О 10 год. зачали ся збори тов-а обезпечень «Дністер» в присутності правительственного комісаря, ц. к. старости Леоп. Полєля. Збори отворив президент надзираючої Ради радник двора Гр. Кузьма. По прийнятю відчитаного протокола з попередних заг. зборів, збори прийняли звіт дирекції і надзир. Ради та уділили дирекції і Раді абсолютію. Чистий зиск в квоті 370.383 К розділено після предлози надз. Ради, а се 20% до фонду резервового 74.077 К, до пенсійного фонду 29.631 К, 10% на звороти членам 242.067 К, на публічні добродійні цілі 2.000 К, а решту 22.608 К приділити до спеціального фонду на звороти членам. При доповнячій виборі членів надзир. Ради на 6 літ вибрано пп.: д-ра Костя Левицького, Івана Кивелюка, д-ра Теофіля Кормоша, д-ра Евгєна Озаркевича, д-ра Дамяна Савчака і Володимира Шухевича. (Між ними є нові пп. Кивелюк і Озаркевич а не вибрано з давних пп.: Л. Рожанковського і Т. Реваковича). Заступниками членів надзир. Ради на 1 рік вибрані пп.: др. Олександр Кульчицький, о. Теодозій Лежогубський, др. Кирило Студинський, Тит Ревакович і Петро Огоновський. Членами ревізійної комісії на 1 рік вибрано тих самих, що були доси, а се пп. Юліяна Січинського, Ем. Куницького і Мик. Мельника, а заступником п. Мик. Заячківського. Голосувало 207 членів. По виборах розпочали ся різні запити до дирекції, а відповідав дир. др. Ст. Федак.

О 4 год. по полудні відбудуть ся в тій самій салі загальні збори кредитового тов-а «Дністер».

— «Галичанин» в ролі поліцейстра. Недавно зійшла ся «руская студенческая молодежь» на «сходку», на якій висловила своє негодованя з причини замкненя московських «обществ» на Буковині а при сій нагоді після довгих «превій» ухвалила також слідуєчу резолюцію: «Руская студенческая молодежь высказывает свое принципиальное несогласие съ на силами русскаго правительства въ родѣ закрытія кievской «Просвѣти». Які мотиви зложили ся на се? — не знаємо. Може бути, що в сеї молодіжї відозвали ся ще які красні почуваня, спомини з дитячих літ, чувство приналежности до сеї бідної, сповіряної нації, яка крок за кроком в Галичині і на Україні мусить здобувати свої права, не вважаючи на тюрма, приготівані для її синів у білого царя. Може бути! Але ся резолюція довела до бісоватости «Галичанина», який в числі 106. виступив в ролі поліцейстра, бо хіба навіть поліцейстер не все здобув би ся на подібний цинізм та на ворожнечу не то супротив свого, але й супротив чужого народа. «Галичанин» зазначає, що коли «руская молодежь» в Галичині уважає себе «носителями и защитниками» ідеї «єдинства всіх вѣтвей русскаго народа», то нема ніякої основи, щоби ся молодіж осуджувала московський ряд за сі поступки, якими вона саме старає ся «защитити это единство передъ посягательствами враговъ». Бо прецінь, твердить «Галичанин», товариства «Просвіти» основані чи в Києві, чи в Одесі, мають на меті «насадити рускій сепаратизм», довести до «неурядиць», виховати «такіхъ заядлѣйшихъ враговъ всего русскаго, какими являются въ настоящее время галицкіе русскіе сепаратисты». По гадці «Галичанина» кождий «рускій человекъ» повинен радше симпатизувати з тими охоронниками мірами «русскаго» правительства, а не осуджувати его за те, що воно не приглядає ся «безуцастно веденной всіма врагами Руси акціи раздвоенія русскаго народа». «Галичанин» не очікував подібної акції з сторони сеї молодіжї,

яка накинута ся на д-ра Короля, коли він жадав в соймї, щоби по гімназійх учити «на малорускомъ нарѣчїи», а не очікував ще тому, бо «рускій человекъ» воспитанный и живущій въ Галичинѣ не може не бачити, хто викликав «рускій сепаратизмъ», хто его піддержує і переносить на Україну, щоби лише ослабити і роздвоїти «русский народъ». Колиб таке вчинила закордонна молодіж, то їй ще би звалив «Галичанин» простити тяжке «прогрѣшеніе», бо вона з «русскимъ сепаратизмомъ» не познакомлена, і глядить на него внішими очима, але у нас «другое дѣло». Нам, кличе «Галичанин» в «такімъ вопросѣ» не свobodно либеральничать. Ну, хіба не досить ясно сказано? Ми подали дуже точний зміст розумовань «Галичанина», щоби наша публіка раз на все затимила собі сі накликуваня до нищеня всего, що нам дороге і рідне! Нехай однак тямить «Галичанин», що хто накликає до терору супротив власного народа, сей не має права числити на пощадку своїх «убѣжденій» про єдинство русскаго народа, які випливають нераз з дуже мутного жерела, що приносить з собою каменіці та готівки 320 тисяч корон для редактора. А впрочім: Слава гончим псам і хортам, слава . . . ще докому. Воно дійсна правда, що між редакцією «Галичанина» а др. Дудикевичем хіба та різниця, «что у д-ра Дудикевича борода красивѣе, чѣмъ у кого другого». Розум, погляди і спосіб боротьби у одних і других однаковий.

— 3 Перемишля. Дня 16. мая 1910. р. відбуло ся засіданє Виділу Товариства ім. св. Ап. Петра в Перемишлі на котрім розділено безвороті за допомоги в сумі 4.500 К отсим церквам: 1) в Вільці роснівській 1.000 К, 2) в Созаню ад Страшевичі 500 К, 3) Цьвіржі 500 К, 4) Мичківцях 550 К, 5) Магєрові 300 К, 6) Недільній 300 К, 7) Сівчані ад Березка 300 К, 8) Нагачові 300 К, 9) Кобильниці 300 К, 10) Німстові 250 К і 11) Саночанах ад Грушатичі 200 К. — При тій нагоді подаємо до публічної відомости, що на цілі нашого Товариства жертвувало в сїм році Товариство «Народна Торговля» 600. За сю щедру жертву складаємо Товариству «Народна Торговля» сердечну подяку. Вже сам даток наглядно показує, чим є наше Товариство «Народна Торговля» і як ми повинні зглядом него заховуватись — о тїм, думаємо, більше говорити не треба. Вкінці Виділ Товариства відкликає ся до всего Святицтва Епархії, до П. Т. Інтелігенції світської та нашого селянства з просьбою вступити в члени Товариства ім. св. Ап. Петра і таким чином дати Товариству спроможність сповняти свою гарну ціль в повнім значіню слова. — Вкладка до Товариства ім. св. Ап. Петра невелика: для новоприступивших членів 2 К, для давних 1 К, для новоприступивших церков 6 К, для давних 5 К річно. За Виділ Товариства ім. св. Ап. Петра в Перемишлі: о. Мриц, предсідатель, о. Василькевич секретар.

— Справа львівського університету N. fr. Presse доносить зі Львова, що на найближшій конференції в справі університету предметом нарад будуть дві предлози, одна що до редакції цісарського рескрипту, а друга що до управильненя переходового стану, який має наступити перед утворенєм самостійного руского університету. Один з руских профєсорів університету львівського виготовив начерк правильника, по яким покликано би руских доцентів в тїм переходовім часі.

— Руский театр — як доносив «Народний Голос» — «Черновець мав виїхати до Києва, але тимчасом не поїде туд, бо на границі роблено єму великі перепони з перевозом гардероби. З Черновець виїхав театр на два представлєня до Сучави і Радовець а звідтам переїздить на ряд представлєнь до Бережан. Гостина театру в Бережанах зачинає ся завіршної п'ятниці виставою «Ночи під Івана Купала» (в салі «Сокола»).

— Статистика кобзарів на Україні. Д-й О. Слєстїон з Миргорода помістив статю в «Ріднім Краю» п. з. «Кобзарі», в якій вчисляє в курській і харківській губерні 26 кобзарів, наводить їх імена і подає, де кождий учив ся кобзарства.

— Реформа прасового закона. Прасова комісія займала ся в довгій дискусії справою прасового закона і відкинула 7 голосами проти 6 внесєне справоздателя пос. Скедла на уладженє анкєти над начерком прасового закона. Потім приступлено до подрїбної дискусії над заведенєм лавничих судів в прасових справах. Справоздатель вніс, щоби лавничий суд складав ся з трох судів фахових а чотирох нефаховців, та щоби сторони вільно було виключити одного або другого судію. Міністер судівництва Гогенбургєр заявив ся за рівним числом судіів фахових і нефаховців, бо правительтво не могло би пристати на нерівність числа обох сторін. Потім зазначив, що небезпечно було би постановляти право виключуваня лавничих судіів без причини. Право виключуваня заводчих судіів належало би обмежити з огляду на обаву що до їх обективности в дотичнім випадку. Задержанє рішучого права усуваня не було би однак перепоною санкціонованя закона. По довшій дискусії ухвалено

9 голосами проти 4 рівне число заводських судів і нефарових з вастереженем рішучого права усування поодиноких судів.

— **Бальон у Львові.** Клуб „Авіята“ подає до відома, що в суботу 28. мая межі 9. а 11. год. уладжує взлет бальона з повиставової площі у Львові. Вступ до парку буде на той час дозволений за оплатою 1 К від особи. Бальон полетить зі Львова на Угорщину. Залогу его будуть творити інж. Лібанський, інж. Ріхтман і надпоручник Гарніш, який буде керманічем бальону. Бальона сего виювизчає архієпископ Сальватор.

— **Смерть ученого від Індиян.** В полудневій Болівії (полуди. Америка) убили дві Індияни чеського дослідника, Альберта Фріца, який вибрав ся в ті сворони на студії за підмогою петербурської академії наукової. З того призводу російське правительство в дипломатичній дорозі зажадало від болівійського правительства вияснення і покарання убійників. А. Фріц ставав не раз в обороні Індиян, но і діждав ся за то нагороди.

— **Другий лет через канал Ляманш.** Літач Лесепс уладив в суботу другий лет через канал Ляманш, щоби побити рекорд осягнутий Блеріотом. Подорож вдала ся світло. Веремя заповідало ся спершу неприхильно, але потім випогодило ся а мрака розвіяла ся. Коло 3½ год. по полудні Лесепс всів на літак і відразу взніс ся на висоту 1,000 стіп і так високо летів з Кале до Доверу Торпедовець, який додано ему на всякий випадок, втратив спершу літак з очий а побачив его аж коло Довер. Лет тривав 35 минут, отже о 11 минут коротше чим лет Блеріота. На землю коло Довер спустив ся Лесепс дуже легко. Другого дня хотів літач вернути до Кале тою самою дорогою, але звів ся вітер, тому він відослав літак лодію до Кале. Лесепс є внуком Фердинанда Лесепса, який будував Суєський канал.

— **Поїдуть, чи не поїдуть Поляки на славянський зїзд до Софії?** Сим питанням займає ся полька і російська праса і щодень приносить інші в сти. Кугер warszawski пише, що Поляки не возьмуть участи в зїзді, а також російські неославісти туда не поїдуть.

— **Процес є письменську крадіж.** Апеляційний трибунал в Будапешті видав вчера вирок в справі Метерлінка проти угорського письменника Еміля Адраніого, обжалованого о безправну перебірку штуки „Монна Ванна“ на оперу. Адраніого і директора будапештеньської опери Мадера засуджено на 100 К гривни і на знищенє лібретта.

— **Поетичний кутик.**

Коби то знати...

Коби то знати любистки тії,
чи ті тройзіля, чи ті шалвії,
що в силі серце з серцем зеднати —
коби то знати, коби то знати.

Коби то знати ще й тії чари,
що в силі руки звести до пари,
звести до пари, гарно звязати —
коби то знати, коби то знати.

Коби то знати ще й ті заклятн,
що в силі серце взяти в обнятн
та вступ до нього загородити —
коби то знати, коби зробити.

Масіот.

Оповідки.

— **На Ясну Гору!** Подібно як в минулих роках так і сего року приготує ся богоміле в честь Преосв. Богородиці на Ясну Гору до Гошова. Люди, що хотять взяти участь в сїм сьвятім богомілію, звольтє зголосити ся до ОО. Василян у Львові, ул. Жовківска ч. 36. Зголошувати ся можна або самим, або через своїх Впр. ОО. Духовних. Цїна їзди там і назад виносить: Зі Львова 4-90 К, з Пустомит 4 К, зі Щирця 3-80 К, з Миколаєва 3-10 К. Відїзд є назначений на 11. н. ст. червня в суботу рано. Поворот 12. н. ст. червня в неділю вечером. Близші відомости подасть Монастир при замовленю білетів.

— **З Глустого.** Заповіджене на 30. с. м. віче в Глустїм відкликано з причини скликания на той дець соборчика тамошного деканату.

— **Із Збаражчини.** В неділю дня 29. с. м. відбуде ся в Новімселі торжественне посвяченє „Сокільського прапора“ в присутьсти гостей з Тернополя з отсею програмою: 1) Рано о 7. год. похід Соколів з музикою, 2) о годині 10. перед полуднем відбуде ся в парох. церкві Богослуженє полученє з посвяченєм „Сокільського прапора“ і вбиванєм памяткових цвяхів, 3) о 2. год. по полудні похід Соколів на громадський майдан де відбудуть ся сокільські вправи з музикою. 4) вечером о 7. годині в забудованю п.

Семена Паздрія відиграє аматорський кружок тов-а „Сокіл“ в Новімселі штуку д-ра Ів. Франк: „Украдене щастє“, 5) по представленю відбуде ся забава з танцями.

Телеграми

в дня 26. мая.

Відень. Дня 3. червця відбуде ся в міністерстві торговлі засїданє третого відділу промислової ради. На дневнім порядку є справа заведеня монополю сїрників.

Льондон. З Чангча доносять, що ворохобники в Титанг підпалили 100 домів. Урядники утїкли. Великі маси ворохобників посунули ся на полудне і нищать по дорозі без милосердя всі села.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати
про ціни збіжа і продуктів у Львові
від 16 до 22. мая 1910:

	за 50 клг.
Пшениця	12.15—12.40 К
Жито	7.65— 7.85 К
Ячмінь броварняний	6.50— 7.00 К
Ячмінь на пашу	6.00— 6.50 К
Овес	7.05— 7.30 К
Кукурудза	0.00— 0.00 К
Гречка	0.00— 0.00 К
Горох до вареня	10.50—13.00 К
Горох на пашу	6.75— 7.00 К
Бобик	6.60— 6.85 К
Конюшина червона	70.00—80.00 К
Конюшина біла	75.00—85.65 К
Конюшина шведска	75.00—85.00 К
Тимотка	22.00—25.00 К
Ріпак зимовий	13.25—13.50 К
Насїне конопл.	00.00—00.00 К
Хміль старий	00.00—80.00 К
Хміль новий	280.00—195.0 К

ЛІЧНИЦЯ Д-РА ТАРНАВСКОГО в КОСОВІ (за Коломиєю)

зел. станция Заболотів (Галичина).

ОТВОРЕНА ВІД 1. МАЯ ДО КІНЦЯ ЖОВТНЯ

143(12—15)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 31. мая 1910.

Найгарнійша сензация.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Для пркрашея

комхат і Чталехь!

**ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і
МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром**

Картини Сластьона виконані в артист. інстатуті Ангера у Відні у величині 24—30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажи жертвував радн. Ол. Барвіньский на памятник Т. Шевченкови в Київі.

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицького князя Данила з угорским котолем Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Цїна 50 сот.

Прешбурський зїзд в справі спадщини по Бабенбергах. (Причинок до історії великого австрійського безкорольва). Львів 1903. 8° ст. 27. — Цїна 30 с.

Жигимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руський. Історична монографія. Жовква 1905. 8° ст. XIV+170. — Цїна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Цїна 50 с.

Bogurodzicza dzewicza a історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересі історичної правди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Цїна 20 с.

Історичні причинки. Розвідки, замїтки і матеріяли до історії України-Руси. I. Жовква 1908. мал. 8° ст. 170. — Цїна 2 К.

Історичний розвиток імені українсько-руського народу. Львів, мал. 8° ст. 41. Цїна 40 с.

Pieczęcie książąt halicko-włodzimierskich z pierwszej pol. XIV. w. Краків 1909. мал. 8° ст. 22. Цїна 40 с.

Pieczęcie bojarów halicko-włodzimierskich z pierw. połowy XIV. w. — вел. 8° ст. 4. Львів Цїна 5 сот.

Дїстати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

B. HERDER FERLAG, WIEN I, WOLLZEILE 33:

— **Der Sozialismus.** Eine Untersuchung seiner Grundlagen und seiner Durchführbarkeit. M. 3'60; geb. in Leinw. M., 4'30. (K. 4'32, geb. im Leinw. K 5'16).

— **Egger Augustinus.** Der Klerus und die Alkoholfrage. Auflage 4. K —48.

— **Ehrle Franz, S. J.** Beiträge zur Geschichte und Reform der Armenpflege. K 2'16.

— **Meyer Theodor, S. J.** Die christlichethischen Socialprinzipien und die Arbeiterfrage. 4. Aufl. K 1'56.

— **Lehmkuhl Augustin, S. J.** Arbeitsverlag und Streik. 4. Aufl. K —72.

— **Lehmkuhl Augustin, S. J.** Die soziale Not und der kirchliche Einfluss. 4. Auflage K —96.

— **Das Privateigentum als soziale Institution.** 2. Aufl. K 2'16.

— **Cathrein Viktor, S. J.** Die Frauenfrage. 3. Aufl. K 2'88. geb. in Leinw. K 3'48.

— **Das Paradies der Sozialdemokratie,** so wie es wirklich sein würde. Nach sozialdemokratischen Schriften für alle besonnenen Arbeiter dargestellt. 6. Aufl. K —24.

Телефон 788. — Конто щадниці поштової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечен

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпеченя будинків, збіжа і знарядів господарских, від шкідливих під корисними услівями, числить умірковані премії за обезпеченя,

ліквідує шкоди безпроволочно по пожарі,

уділяє обезпеченим членам з річної надвижки зворотн.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Щадниця і інші каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпечень уділяють агенції „Дністра“.

Зголшеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де еше не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 виносить: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977.—; інші фонди К 594.647.—; разом К 2,781.624.—

Канцелярії Товариства отворені для сторін від год. 8—2.